

Skövde kommuns riktlinjer för ledighet, skolplikt och utlandsvistelse (förskoleklass, grundskola och grundsärskola)

Program

Policy

Plan

» Riktlinjer

Regler

Beslutad av barn- och utbildningsnämnden
2022-08-29, § 61/22, BUN2022.0459

Dokumenttyp: Riktlinje

Dokumentet gäller för: Sektor barn och utbildning

Diarienummer: BUN2022.0459

Reviderad: -

Giltighetstid: Tills vidare

Tidpunkt för aktualitetsprövning: 2023-08-29

Dokumentansvarig: Jurist sektor barn och utbildning

Andra tillhörande dokument: [xxx]

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Syfte och aktuella bestämmelser	3
1.2 Allmänt om skolplikt och närvaroplikt	3
1.3 Hemkommunens ansvar och skolpliktsbevakning	4
1.4 Huvudmannens ansvar	4
1.5 Vårdnadshavares ansvar	5
1.6 Elev som slutar på skolan	5
2. Ledighet	5
3. Frånvarande elever	6
3.1 Skolans främjande och förebyggande närvaroarbete	6
3.2 Giltig eller ogiltig frånvaro	6
3.3 Att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro	7
3.4 Uppföljning och rapportering	8
3.5 Föreläggande och vite	8
3.5.1 Beredning av ärenden till barn- och utbildningsnämnden	8
3.5.2 Kommunikation med elevens vårdnadshavare	9
3.5.3 Två former av vite och vitets storlek	9
4. Fullgörande av skolplikten på annat sätt, t.ex. på en skola utomlands	10
4.1 Vårdnadshavarnas ansökan om att fullgöra skolplikten på annat sätt	10
4.2 Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott fattar beslutet	11
4.3 Eleven behåller inte sin skolplacering	11
5. Varaktigt vistelse utomlands – skolplikten upphör	11
5.1 Vårdnadshavare ska anmäla planerad flytt utomlands	11
5.2 Definitionen av varaktigt vistelse	12
5.3 Hemkommunens ansvar att följa upp barn som är folkbokförda i Sverige	12
5.4 Om en utskriven elev flyttar tillbaka till Sverige	12
6. Övriga bestämmelser om undantag från skolplikt	12

1. Inledning

1.1 Syfte och aktuella bestämmelser

För att säkerställa att alla skolpliktiga barn i Skövde kommun får den utbildning de har rätt till har barn- och utbildningsnämnden tagit fram riktlinjer för hur kommunen ska arbeta med skolplikt, skolpliktsbevakning, ledighet och barns utlandsvistelse. Riktlinjen ska ge vägledning för hur bestämmelser i skollagen tolkas och tillämpas i Skövde kommun.

Vidare syftar riktlinjerna till att beskriva hur barn- och utbildningsnämnden följer arbetet för en god skolnärvaro. Riktlinjerna avseende skolnärvaro gäller för de skolor där Skövde kommun är huvudman om inget annat anges och gäller för elever i förskoleklass, grundskola och grundsärskola.

Riktlinjerna har sin grund i:

- 7 kap. skollagen (2010:800) om skolplikt och rätt till utbildning
- 4 kap. 8 § skolförordningen (2011:185) om anmälningsskyldighet vid frånvaro
- Att främja närvaro och uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan, Skolverkets allmänna råd för SKOLF 2012:34
- Viteslagen (1985:206)
- Förvaltningslagen (2017:900)
- 6 kap. föräldrabalken (1949:381) om vårdnad, boende och umgänge
- Barnkonventionen som svensk lag

1.2 Allmänt om skolplikt och närvaroplikt

Av 7 kap. 2 § skollagen framgår att barn som är bosatta i Sverige har skolplikt. Skolplikt gäller dock inte barn som varaktigt vistas utomlands eller vars förhållanden är sådana att det uppenbarligen inte kan begäras att barnet ska gå i skola.

Skolplikt innebär förutom en närvaroplikt, dvs. en skyldighet att delta i den utbildning som anordnas, om barnet inte är sjukt eller har annat giltigt skäl att utebli, en stark fri och grundlagsskyddad rätt till kostnadsfri utbildning, 7 kap. 3 § skollagen och 2 kap. 18 § regeringsformen. Ett barns rätt till utbildning fastslås även i artikel 28, Barnkonventionen. Som undantag från närvaroplikten kan utöver anmäld sjukfrånvaro nämnas t.ex. läkarbesök, beviljad kortare ledighet för enskild angelägenhet eller befrielse från skyldighet att delta i obligatoriska inslag i undervisningen vid synnerliga skäl (7 kap. 18-19 §§ skollagen).

Skolplikten inträder höstterminen det kalenderår som barnet fyller sex år. Skolplikten ska börja fullgöras i förskoleklassen. Därefter ska skolplikten fullgöras i grundskolan eller i grundsärskolan. Om särskilda skäl föreligger börjar skolplikten att gälla det år barnet fyller sju år. Uppskjuten skolplikt prövas av hemkommunen efter ansökan från barnets vårdnadshavare.

Normalt upphör skolplikten vid utgången av vårterminen det nionde skolåret. Om eleven inte gått ur högsta årskursen när skolplikten annars skulle ha upphört kan hemkommunen pröva frågan om skolpliktens förlängning i de fall det är aktuellt. Det gäller oavsett om eleven går i kommunal eller fristående skola.

Ansvaret för att skolplikten uppfylls är delat mellan vårdnadshavare, hemkommun samt huvudmannen för den skolenhet som eleven är inskriven vid.

Av 29 kap. 2 § andra stycket skollagen framgår att vissa barn, trots att de inte är folkbokförda i Sverige, ändå ska anses vara bosatta i landet och ges rätt till utbildning. Barn som omfattas av undantagsbestämmelsen har enligt 7 kap. 2 § tredje stycket skollagen inte skolplikt. Detta gäller ex. asylsökande barn eller barn till EU-medborgare som vistas här med uppehållsrätt.

1.3 Hemkommunens ansvar och skolpliktsbevakning

Hemkommunen ansvarar för att barn som är folkbokförda i kommunen men som inte går i kommunens förskoleklass, grundskola eller grundsärskola på något annat sätt får den utbildning de har rätt till. Andra sätt att fullgöra skolgången kan vara i en fristående skola, i en annan kommuns grund- eller grundsärskola, i specialskolan eller enligt de särskilda bestämmelserna om utbildningsformer utanför skolväsendet som framgår av skollagens 24 kap. Där behandlas bland annat fullgörande av skolplikten för intagna på särskilda ungdomshem eller för barn som ligger på sjukhus.

Inom ramen för skolpliktsbevakningen genomför sektor barn och utbildning regelbundna kontroller. Varje vecka erhåller sektorn aviseringar från Skatteverket som informerar om eventuella förändringar kring ett barns folkbokföringsadress. Detta för att uppmärksamma barn som är folkbokförda i Skövde kommun, men som av hemkommunen inte har en känd skolplacering.

Skolpliktsbevakning inbegriper regelbunden kontakt med vårdnadshavare och andra personer i familjens närhet för att säkerställa att det skolpliktiga barnet har en skolplacering. Som en del i skolpliktsbevakningen ingår även kontakt med andra myndigheter så som Skatteverket och Försäkringskassan.

Vid uppgifter om att ett barn är eller förväntas vara i utlandet under en längre tid följs framtagna rutiner för att utreda om barnet ska omfattas av skolplikt eller inte. Om sektor barn och utbildning bedömer att det finns oro för att ett skolpliktigt barn inte får sin rätt till utbildning tillgodosedd görs en orosanmälan till socialtjänsten.

Sektor barn och utbildning har tagit fram en rutin för skolpliktsbevakning som ger vägledning till sektorns administratörer.

I de fall en elev har upprepad eller längre frånvaro från skolan ska hemkommunen vid behov samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs för att tillgodose elevens rätt till utbildning. Samordnade insatser kan avse kontakt med socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri, ungdomsmottagning, barn- och ungdomshabilitering, polis med mera. Detta för att skapa en samlad bild av situationen och möjliggöra en övergripande planering för vilket stöd eleven ska erbjudas. De individuella behoven och situationen i övrigt avgör vilken samverkan som behövs i det enskilda fallet.

Skolplikt gäller inte om barnet varaktigt vistas utomlands, se avsnitt 5 nedan, oavsett om barnet fortfarande är folkbokfört i Sverige (7 kap. 2 § skollagen), eller om barnets förhållanden är sådana att det uppenbarligen inte kan begäras att barnet ska gå i skola (7 kap. 2 § skollagen).

1.4 Huvudmannens ansvar

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fullgör sin skolgång. När en elev som har skolplikt börjar eller slutar vid en skola som har en annan huvudman än hemkommunen ska skolans huvudman informera hemkommunen om det snarast. Detsamma gäller om skolan

har inlett en utredning om att en elev har upprepad eller längre frånvaro (7 kap. 22 § skollagen). En blankett för denna anmälan finns på kommunens hemsida, skovde.se.

1.5 Vårdnadshavares ansvar

Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn ansvarar för att barnet fullgör sin skolplikt (7 kap. 20 § skollagen). Denna bestämmelse baseras på föreskrifterna om vårdnad i 6 kap. föräldrabalken (1949:381), FB. I 6 kap. 2 § FB föreskrivs bland annat att barnets vårdnadshavare ska bevaka att barnet får tillfredsställande utbildning. Vårdnadshavare har även ett ansvar att anmäla om barnet är frånvarande enligt skolans rutiner.

1.6 Elev som slutar på skolan

En elev som slutar vid en skola i Skövde kommun ska inte skrivas ut från skolan innan skolan har säkerställt att det finns en ny skolplacering alternativt att det finns ett beslut fattat av barn- och utbildningsnämndens delegat som innebär att skolplikten har upphört.

2. Ledighet

Elev får beviljas kortare ledighet för enskilda angelägenheter. Rektorn beslutar om ledighet. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut om ledighet som avser längre tid än tio dagar (7 kap. 18 § skollagen). Om det finns synnerliga skäl får längre ledighet beviljas. Synnerliga skäl betyder att det måste finnas en mycket stark anledning för barnet att få vara ledig från skolan och bör, i vissa fall, styrkas av någon annan än vårdnadshavarna såsom exempelvis läkare, psykolog eller kurator.

Beslut om ledighet ska grundas på en samlad bedömning. De kriterier som ska ligga till grund för beslutet om ledighet är:

- * frånvarans längd
- * elevens studiesituation
- * möjligheterna att på olika sätt kompensera för den förlorade undervisningstiden och
- * hur angelägen ledigheten är för eleven.

Utgångspunkten i Skövde kommun är att ledighet ska beviljas ytterst restriktivt. I grundskolans läroplan finns riktlinjer för hur lärare ska bedöma och betygssätta eleverna. Läraren ska bland annat, utifrån kursplanernas krav, allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Detta innebär att eleven måste vara närvarande för att skolan ska kunna genomföra sitt uppdrag. Ledighet från skolan måste därför anses ha en negativ inverkan på skolans möjlighet att uppnå de lagstiftade målen och elevens möjlighet att nå kunskapsmålen. Att åka på semester med familjen är vanligtvis inte ett synnerligt skäl för att få ledigt.

Rektorer kan inte bevilja ledigheter månadsvis. Därför gäller inte reglerna om ledighet för längre utlandsvistelser.

En vårdnadshavare ansöker om ledighet för sitt barn via e-tjänst på Skövde kommuns hemsida, skovde.se. En ledighetsansökan kräver att båda vårdnadshavarna samtycker till den. Den ena vårdnadshavaren lägger in en ansökan om ledighet i Skola24 och därefter skickas en notis till den andra vårdnadshavaren om att det finns en ledighetsansökan att godkänna. Om vårdnadshavaren godkänner ledighetsansökan skickas den till ansvarig person på skolan. Lagstiftningen utgår i från att vårdnadshavare är överens om beslut som rör eleven. Om vårdnadshavarna inte är överens är det upp till skolan att bedöma om ledighet kan beviljas eller ej utifrån rådande situation. Skolan ska fatta beslut utifrån syftet med ledigheten och förhålla sig neutral i vårdnadshavarnas konflikt. Det är dock viktigt att båda vårdnadshavarna får samma information från skolan. Beslut om ledighet kan inte överklagas.

3. Frånvarande elever

3.1 Skolans främjande och förebyggande närvaroarbete

Skolorna ska bedriva ett arbete som främjar närvaro och förebygger frånvaro i utbildningen. En god lärmiljö med undervisning av god kvalitet där eleverna får de utmaningar och det stöd de behöver i sitt lärande, främjar elevens motivation att delta i utbildningen. Detta arbete innebär att arbeta övergripande och förebyggande med till exempel trygghet, arbetsro, elevers delaktighet, goda relationer mellan elever samt mellan elever och vuxna. Elevhälsan ska vara ett stöd i arbetet med att främja elevers närvaro.

En viktig faktor i ett framgångsrikt arbete för att främja närvaro är att skolan snabbt kommer igång med att följa upp elever direkt när de är frånvarande för att förhindra att ströfrånvaro går över i ett etablerat beteende. Tidig upptäckt och tidiga insatser vid såväl giltig som ogiltig frånvaro är framgångsfaktorer för att få tillbaka elever i undervisning.

Elevhälsan har en viktig uppgift att i samverkan med personal på skolan arbeta förebyggande vad gäller både giltig och ogiltig frånvaro.

Rektor ansvarar för att skolan systematiskt och regelbundet arbetar för att främja skolnärvaro och förebygga frånvaro genom att bland annat identifiera risk- och framgångsfaktorer. Det innebär att man aktivt arbetar med faktorer som kan bidra till generella vinster för alla elevers rätt till lärande, trygghet och studiero. Skolans hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbete spelar en viktig roll i både det främjande och förebyggande arbetet kring skolnärvaro.

Skolan ska informera elever och vårdnadshavare om bestämmelserna om närvaro, frånvaro och ledighet samt om vikten av att eleven deltar i utbildningen.

3.2 Giltig eller ogiltig frånvaro

Enligt skollagen är en elevs frånvaro giltig i princip endast vid beviljad ledighet eller om frånvaron är motiverad utifrån elevens hälsotillstånd, som till exempel sjukdom eller vårdbesök. Vid normal sjukfrånvaro finns det

sällan skäl att ifrågasätta vårdnadshavarens anmälan och uppgifter om hälsotillstånd. Men vid långvarig eller återkommande sjukfrånvaro kan det vara så att vårdnadshavarnas uppgifter ensamma inte är tillräckliga för att bedöma om frånvaron faktiskt är giltig. Då behöver frånvaron styrkas av läkarintyg eller annat medicinskt underlag. För att en elev ska ha giltiga skäl att under en längre tid helt eller delvis utebli från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen krävs att eleven är sjukskriven av läkare i motsvarande omfattning.

En vårdnadshavare anmäler frånvaro för sitt barn via Skola24 eller telefon till skolan. Om ingen frånvaro är registrerad vid skoldagens början är skolan skyldig att ta kontakt med vårdnadshavare för att ta reda på var eleven befinner sig. Om en elev går hem innan skoldagen är slut ska även detta registreras i Skola24. Registreringen kan göras av ansvarig personal eller vårdnadshavare. Rektor ska samma dag informera vårdnadshavare om en elev varit frånvarande från undervisningen (7 kap. 17 § skollagen). Den totala frånvaron kommer att anges i antal timmar på terminsbetyget.

Anmäld frånvaro innebär inte nödvändigtvis att frånvaron också är giltig. Det är huvudmannens och skolans ansvar att utreda frånvarons orsaker och aktivt ta ställning till om frånvaron är giltig eller ogiltig. I de fall skolan får kännedom om att vårdnadshavare t.ex. sjukanmäler sitt barn för att ledighet inte beviljas skall skolan kontakta vårdnadshavarna och informera om att sjukfrånvaron kan komma att ändras till ogiltig frånvaro. En ändring får endast göras om det står helt klart att eleven inte är sjuk.

3.3 Att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro

Skövde kommuns kommunala skolor ska utifrån en gemensam process aktivt arbeta för att främja närvaro samt, i ett tidigt skede upptäcka, utreda och åtgärda frånvaro för att förhindra att ströfrånvaro övergår till mer etablerad frånvaro. Detta gäller såväl ogiltig som giltig frånvaro. En viktig och förebyggande insats för att upptäcka frånvaro i ett tidigt skede är att lärare registrerar närvaro och frånvaro på sina lektioner.

Skolans rutiner för närvarokontroll och frånvarorapportering samt åtgärder vid skolfrånvaro ska vara kända av personal, elever och vårdnadshavare. Om en elev i grundskolan eller i grundsärskolan uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektor se till att elevens vårdnadshavare samma dag blir informerade om att eleven har varit frånvarande.

Det finns alltid en orsak till skolfrånvaro. Det kan vara en indikation på skolrelaterade svårigheter och/eller psykosociala problem, men kan även vara individ- eller familjerelaterade problem.

Elever ska vara saknade av skolan, oavsett om de är borta av ett giltigt eller ett ogiltigt skäl. Det är därför av vikt att skolan både reagerar och agerar när en elev har ströfrånvaro eller när en elev är på skolan men inte deltar i undervisningen. Likaså gäller om en elev har många sena ankomster, ofta är sjukanmäld eller är borta längre än vad som kan förväntas vid sjukdom.

Vid upprepad eller längre frånvaro i de obligatoriska skolformerna ska rektor, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt (7 kap. 19 a § första stycket skollagen). Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. I samband med att en utredning om upprepad eller längre frånvaro inleds ska rektorn snarast se till att frånvaron anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § tredje stycket skollagen). Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (7 kap. 19 a § andra stycket skollagen).

Syftet med att utreda orsakerna till en elevs frånvaro är att skolan och huvudmannen ska kunna göra ett ställningstagande till om en elevs frånvaro är ogiltig eller giltig i skollagens mening. Detta är avgörande för att skolan och huvudmannen ska veta vilka åtgärder som ska vidtas för att elevens rätt till utbildning ska tillgodoses. För en elev med ogiltig frånvaro är det aktuellt att bland annat vidta åtgärder enligt 3 kapitlet skollagen för att ge

eleven det stöd som behövs för att skolgången ska fullgöras. För elever där frånvaron är giltig i skollagens mening ska rätten till utbildning istället tillgodoseas i en särskild utbildningsform, det vill säga genom särskild undervisning enligt 24 kap. skollagen. Ofta sker samverkan med andra aktörer som är eller bör vara inkopplade kring elevens skolsituation.

Som en del av skolans utredning av en elevs frånvaro är det av vikt att elevens röst blir hörd. Enligt Barnkonventionen har alla barn en rätt att få komma till tals och en rätt till inflytande i frågor som berör dem. Hänsyn ska tas till elevens ålder och uppnådda mognad.

Om det finns misstanke att en elev far illa ska rektor alltid göra en anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453).

3.4 Uppföljning och rapportering

Sektor barn och utbildning följer systematiskt och regelbundet upp skolfrånvaro på individ-, grupp- och organisationsnivå i syfte att få en samlad bild av elevernas frånvaro. Uppföljningen sker inom ramen för huvudmannens kvalitetsarbete.

Rektor ansvarar för att rutinerna följs på skolan samt att de genomförs effektivt och strukturerat. Rektor ska vidare ha en samlad bild över den totala frånvarosituationen på skolan och måste därför se till att skolans arbete med närvarorutinerna kontinuerligt följs upp och utvärderas. Rektors ansvar för en frånvarande elev kvarstår alltid så länge eleven är inskriven vid skolenheten även då huvudman och eventuellt andra myndigheter är inkopplade.

3.5 Föreläggande och vite

Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta bedöms bero på att elevens vårdnadshavare inte har gjort vad denne är skyldig att göra för att så ska ske, får hemkommunen (barn- och utbildningsnämnden) förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter (7 kap. 20 § och 7 kap. 23 § första stycket skollagen). Ett sådant föreläggande får förenas med vite (7 kap. 23 § andra stycket skollagen). Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart om inte annat beslutas.

3.5.1 Beredning av ärenden till barn- och utbildningsnämnden

Om rektor bedömer att eleven har en betydande frånvaro och att detta beror på att vårdnadshavaren inte gör vad som ankommer på denne att göra gäller följande arbetsordning på sektor barn och utbildning;

Ansvarig rektor informerar jurist på sektor barn och utbildning om omständigheterna i ärendet. Jurist bedömer därefter om förutsättningarna för föreläggande och vite enligt skollagen är uppfyllda. Om så är fallet bereds ärendet av rektor och jurist i samråd för beslut av nämnd. Ärendet bör även beredas i samråd med personal inom elevhälsan.

Följande information ska bifogas tjänsteutlåtandet i ärendet till nämnden (underlaget tas fram av ansvarig rektor):

- a) Redovisning av frånvaron

Antalet frånvarodagar, uppgifter om när frånvaron började och hur stor frånvaron är sammantaget. Är elevens frånvaro sammanhängande eller förekommer den i perioder?

- b) Åtgärder
Beskrivning av vilka åtgärder som vidtagits i kronologisk ordning.
- c) Vårdnadshavarnas inställning
Hur agerar vårdnadshavarna för att eleven ska komma till skolan? Vilken kontakt har skolan haft med vårdnadshavarna? Vad har deras inställning varit till erbjudna åtgärder och vad är deras inställning idag?
- d) Elevens inställning
Har eleven tackat ja till de åtgärder som har erbjudits och sedan uteblivit eller tackat nej direkt?
- e) Anmälan till socialtjänsten
Har anmälan till socialtjänsten gjorts? Finns samverkan mellan socialtjänsten beträffande eleven?
- f) Kunskapsbrister
Beskriv eventuella kunskapsbrister hos eleven? Beskriv vilka åtgärder som har vidtagits, vilka beslut som har fattats och när.
- g) Rektors analys och bedömning av elevens frånvaro
Underlaget till nämnden ska även innehålla en analys av rektor utifrån det faktaunderlag som tagits fram under punkterna a)-f) ovan och resultatet av vidtagna åtgärder. Analys och bedömning utformas i samråd med elevhälsan. Analys och bedömning ska innehålla en redogörelse för fortsatt planering för eleven samt information om hur skolan arbetar för att få eleven att återgå till skolan. Rektor ska också redogöra för hur vårdnadshavarnas brister i sitt ansvar att se till att eleven fullgör sin skolgång.

3.5.2 Kommunikation med elevens vårdnadshavare

Vid beredningen av ärendet ska förvaltningslagens bestämmelser beaktas. Innan barn- och utbildningsnämnden fattar beslut i ärendet ska således vårdnadshavarna underrättas om allt material av betydelse för beslutet och ge vårdnadshavarna tillfälle att inom en bestämd tid yttra sig över materialet i ärendet.

Rektor ska också informera vårdnadshavarna om att de har rätt att närvara vid nämndens sammanträde om de önskar detta.

Rektor är föredragande när ärendet behandlas av barn- och utbildningsnämndens arbetskott och av barn- och utbildningsnämnden. Som huvudregel föreläggs vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter som en första åtgärd på nämndsnivå. Om föreläggandet inte ger önskad effekt kan nämnden gå vidare genom att vid vite förelägga vårdnadshavarna att fullgöra sina skyldigheter.

3.5.3 Två former av vite och vitets storlek

Vid fastställandet av vitesbeloppets storlek tillämpar barn- och utbildningsnämnden den form av vite, löpande alternativ fast vite, utifrån vad nämnden bedömer som lämpligt i det enskilda fallet. Om eleven är frånvarande till och från kan ett löpande vite vara mer lämpligt för att få vårdnadshavarna att dagligen ta ansvar för sitt barns skolgång. Man ska vid bestämmandet av vitesbeloppet utgå från vad som är känt om vårdnadshavarens ekonomiska förutsättningar och förhållanden i övrigt.

I fall där vårdnadshavaren inte fullgör sina skyldigheter efter utfärdat föreläggande förenat med vite ansöker barn- och utbildningsnämnden om ett utdömande av vitet vid förvaltningsrätten i Jönköping.

4. Fullgörande av skolplikten på annat sätt, t.ex. på en skola utomlands

4.1 Vårdnadshavarnas ansökan om att fullgöra skolplikten på annat sätt

Om vårdnadshavare planerar att åka och bo utomlands med skolpliktiga barn under en period måste detta meddelas till barnets skola och sedan även till kommunen/sector barn och utbildning. Kommunen måste säkerställa vilken typ av utlandsvistelse det rör sig om. Kommer eleven flytta permanent eller under en tidsbestämd period? Om eleven flyttar utomlands permanent eller under en längre tidsbestämd period, cirka 6-9 månader, ska vistelsen bedömas som att eleven *varaktigt vistas utomlands* och skolplikten upphör då för barnet (se vidare punkt 5 nedan).

Om avsikten däremot är att eleven ska bo och vistas utomlands *under en begränsad tidsperiod*, kortare än 6 månader, med avsikt att flytta tillbaka till Sverige efter en viss tid ska vårdnadshavare ansöka om att eleven ska fullgöra skolplikten på annat sätt.

Vid ansökan ska vårdnadshavare fylla i och lämna in blanketten "Ansökan Fullgörande av skolplikt på annat sätt" till sector barn och utbildning. Blanketten finns på Skövde kommuns hemsida, skovde.se. Kraven är höga för att ett barn som är folkbokfört i Sverige, och som bedömts ha skolplikt, ska få medges att fullgöra sin skolplikt på annat sätt än i skola i Sverige.

Om följande tre nedanstående förutsättningar som uppställs i 24 kap. 23 § skollagen är uppfyllda ska kommunen lämna medgivande till att fullgöra skolplikten på annat sätt:

1. Verksamheten framstår som ett fullgott alternativ till den utbildning som annars står barnet till buds enligt föreskrifter i denna lag

Barn- och utbildningsnämnden godkänner enbart skolgång i utlandet vid svenska utlandsskolor som är godkända av Skolverket och följer den svenska läroplanen samt vissa internationella skolor som är till för barn som går i skola i landet under en begränsad tid.

2. Behovet av insyn i verksamheten kan tillgodoses, och

Att det går att få insyn i barnets skolgång i skolan utomlands betyder att sector barn och utbildning ska kunna följa upp barnets kunskaper i skolan. Sector barn och utbildning ska också kunna få information om barnet följer en plan för undervisningen. Vidare är det viktigt att få insyn i om barnet närvarar i undervisningen.

3. Det finns synnerliga skäl

Kommunen gör alltid en individuell bedömning när det kommer till om det finns synnerliga skäl. I förarbetena till paragrafen har man tydliggjort att med rekvisitet synnerliga skäl avser att bestämmelsen ska tillämpas med stor restriktivitet dvs. rena undantagsfall.

Exempel på ett synnerligt skäl är att det är nödvändigt för en vårdnadshavare att arbeta utomlands under en period och barnet måste följa med. Arbetet eller studierna ska vara på uppdrag av arbetsgivare och vårdnadshavaren ska kunna styrka detta genom till exempel intyg från arbetsgivare. Att en vårdnadshavare själv väljer att arbeta utomlands är inte ett synnerligt skäl.

4.2 Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott fattar beslutet

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott fattar beslut på delegation från barn- och utbildningsnämnden om medgivande till att fullgöra skolplikten på annat sätt. Medgivandet ska återkallas, om det kan antas att förutsättningarna enligt ovan inte längre finns. Beslut kan överklagas till förvaltningsrätten.

4.3 Eleven behåller inte sin skolplacering

Vid ett medgivande om fullgörande av skolplikt på annat sätt upphör hemkommunens ansvar att finansiera elevens utbildning. Eleven blir således utskrivet från sin hemskola då den alternativa utbildningen/verksamheten utgör elevens nya skolplacering. Det är vidare inte möjligt för vårdnadshavare att flytta med skolpengen vid studier utomlands.

Vårdnadshavare ska i god tid innan hemkomsten till Sverige ansöka om en ny skolplacering för eleven så att eleven kan återgå till skolan snarast möjligt efter att ha kommit tillbaka till Sverige.

5. Varaktigt vistelse utomlands – skolplikten upphör

5.1 Vårdnadshavare ska anmäla planerad flytt utomlands

Enligt huvudregeln har barn bosatta i Sverige skolplikt. Skolplikt gäller dock inte barn som permanent flyttat utomlands eller då ett barn förvisso är folkbokfört i landet men där hemkommunen bedömer att barnet varaktigt vistas utomlands, 7 kap. 2 § skollagen.

Vårdnadshavare är skyldig att i god tid före utlandsvistelsen anmäla den kommande utlandsvistelsen till rektor på den skolenhet eleven för tillfället är inskriven på, så att kommunen kan bedöma och besluta om barnet fortsätter ha skolplikt eller inte (dvs om det rör sig om en tillfällig eller varaktigt vistelse utomlands). Vid anmälan ska vårdnadshavare fylla i och lämna in blanketten ”Anmälan om längre vistelse i utlandet” till sektor barn och utbildning. Blanketten finns på Skövde kommuns hemsida, skovde.se.

Om det av anmälan står klart att det rör sig om en permanent flytt utomlands eller en flytt som inte kräver fullgörande av skolplikt på annat sätt dokumenterar sektor barn och utbildning detta. Inget formellt beslut behöver upprättas kopplat till detta.

Om anmälan innehåller information som tyder på att det istället rör sig om en tillfällig vistelse utomlands för eleven ska elevens vårdnadshavare informeras om att en anmälan om att fullgöra skolplikten på annat sätt ska göras (se vidare punkt 4 ovan).

Om barnet ska bo utomlands ett år eller mer ska barnets vårdnadshavare anmäla detta till Skatteverket.

5.2 Definitionen av varaktig vistelse

Vid bedömning om en vistelse i annat land är varaktig, är de faktiska förhållandena avgörande. Det ska handla om en verklig och varaktig vistelse på den utländska orten. Varken i lagens förarbeten eller i praxis ges någon närmare ledning för vad som ska anses utgöra en varaktig vistelse utomlands utan en sammantagen bedömning får göras i varje enskilt fall utifrån den information som lämnats av vårdnadshavare till sektor barn och utbildning. En tumregel är att en vistelse utomlands under 6-9 månader är att anse som varaktig.

5.3 Hemkommunens ansvar att följa upp barn som är folkbokförda i Sverige

Även om barnet vid varaktig vistelse i utlandet inte omfattas av skolplikt har hemkommunen alltid ett ansvar för barnet så länge som barnet är folkbokförd i landet. Därför behöver hemkommunen minst en gång per termin få in uppgifter från vårdnadshavaren som kan styrka den eventuellt fortsatta vistelsen i utlandet.

Sektor barn och utbildning ska skolpliktsbevaka eleven en tid efter angivet flyttdatum. När det står klart att eleven flyttat upphör skolplikten. Om skolplikten upphör på grund av varaktig vistelse i utlandet upphör även rätten till utbildning och således hemkommunens ansvar att finansiera barnets utbildning. Barnet/eleven blir således utskriven från sin hemskola.

Om det vid uppföljningen vid skolpliktsbevakningen visar sig att eleven inte flyttat eller fullföljt inlämnad information till skolan ska en utredning påbörjas kring elevens frånvaro. Rektor ansvarar för att en sådan utredning upprättas och genomförs.

5.4 Om en utskriven elev flyttar tillbaka till Sverige

Om barnet flyttar tillbaka till Sverige har barnet skolplikt på nytt. Vårdnadshavaren är då skyldig att i god tid ansöka om ny skolplats för sitt barn. Ansökan om placering på skola görs av vårdnadshavare i e-tjänst som finns på kommunens hemsida, skovde.se. Kommunen kan inte garantera att barnet får gå i samma skola eller åldersgrupp som före den varaktiga vistelsen utomlands.

6. Övriga bestämmelser om undantag från skolplikt

Det finns vissa undantag för skolplikten. Om en elev exempelvis vårdas på sjukhus (eller en institution knuten till ett sjukhus) skall särskild undervisning anordnas på sjukhuset eller institutionen (24 kap. 16-19 §§ skollagen).

För en elev som på grund av sjukdom eller liknande skäl inte kan delta i vanligt skolarbete under en längre tid men som inte vårdas på sjukhus eller en institution som är knuten till ett sjukhus ska särskild undervisning i hemmet eller på annan lämplig plats anordnas, men endast om vårdnadshavarna godkänner det. Särskild undervisning i hemmet ska så långt som möjligt motsvara elevens ordinarie undervisning och ska anordnas av

huvudmannen. Särskild undervisning ska däremot inte ges en elev om den läkare som ansvarar för elevens vård avråder från det (24 kap. 20-22 § skollagen).